

บทบรรณาธิการ

คำถาม ผู้ซื้อส่งใบสั่งซื้อสินค้าทางโทรสารไปยังผู้ขาย ผู้ขายจัดส่งสินค้าตามคำสั่งซื้อให้ผู้ซื้อ ณ ที่ทำการของผู้ซื้อ และผู้ซื้อยอมรับมอบสินค้าไว้จะถือว่ามูลคดีเกิดขึ้น ณ สถานที่ที่ผู้ขายได้รับคำสั่งซื้อด้วยหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๒๓๑/๒๕๕๖ คดีนี้โจทก์ฟ้องขอให้จำเลยชำระหนี้ตามสัญญาซื้อขายซึ่งถือว่าเป็นหนี้เหนือบุคคล โจทก์จึงมีสิทธิที่จะเสนอคำฟ้องต่อศาลที่จำเลยมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาลหรือต่อศาลที่มูลคดีเกิดขึ้นในเขตศาลก็ได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๔ (๑) แต่ตามคำฟ้องและข้อเท็จจริงที่คู่ความแถลงรับกันได้ความว่า โจทก์มีภูมิลำเนาที่อำเภอสตหีบ จังหวัดชลบุรี ส่วนจำเลยมีภูมิลำเนาที่อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ในการติดต่อสั่งซื้อสินค้าระหว่างโจทก์กับจำเลยนั้น จำเลยจะส่งใบสั่งซื้อสินค้าทางโทรสารไปยังที่ทำการห้างหุ้นส่วนจำกัดโจทก์ที่อำเภอสตหีบ จังหวัดชลบุรี หลังจากนั้นโจทก์จะจัดส่งสินค้าให้จำเลย ณ ที่ทำการบริษัทจำเลยที่อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เห็นว่า การที่จำเลยทำคำเสนอส่งให้แก่โจทก์ทางโทรสารเป็นเพียงการแสดงเจตนาต่อโจทก์โดยไม่ปรากฏว่าโจทก์บอกกล่าวสนองรับไปถึงจำเลย ณ ที่นั้นเวลานั้นแต่อย่างใด ทั้งจำเลยไม่ได้แสดงเจตนาโดยถือว่าการดำเนินการจัดส่งสินค้าเป็นการสนองรับหรือปรากฏข้อเท็จจริงใดที่แสดงให้เห็นว่าโจทก์และจำเลยมีประเพณีปฏิบัติในการค้าต่อกันโดยไม่จำเป็นต้องมีคำสนองรับที่จะก่อให้เกิดสัญญาจนทำให้เกิดมูลหนี้ ณ ภูมิลำเนาของโจทก์ซึ่งตั้งอยู่ในเขตอำนาจศาลชั้นต้น การที่โจทก์จัดส่งสินค้าตามคำสั่งซื้อไปให้จำเลย ณ ที่ทำการบริษัทจำเลยซึ่งตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี และจำเลยได้ยอมรับมอบสินค้าไว้แทนการบอกกล่าวสนองรับ จึงถือว่าสถานที่รับมอบสินค้าเป็นสถานที่ที่มูลคดีเกิดขึ้น โจทก์จึงต้องฟ้องจำเลยต่อศาลจังหวัดชลบุรีซึ่งเป็นศาลที่จำเลยมีภูมิลำเนาและมูลคดีเกิดขึ้นในเขตศาล ทั้งกรณีไม่ใช่เรื่องมูลความแห่งคดีเกี่ยวข้องกันในอันที่โจทก์จะเสนอคำฟ้องได้ทั้งสองศาล โจทก์จึงไม่มีสิทธิฟ้องจำเลยที่ศาลชั้นต้น ที่โจทก์ฎีกาว่า การแสดงเจตนาของจำเลยมีผลนับแต่เวลาที่โจทก์ได้ทราบการแสดงเจตนา สัญญาซื้อขายจึงเสร็จสมบูรณ์ ณ ที่ทำการห้างหุ้นส่วนจำกัดโจทก์นั้นเป็นเรื่องผลของการแสดงเจตนา เมื่อไม่มีการสนอง

รับในขณะนั้นจึงถือไม่ได้ว่าสัญญาซื้อขายเสร็จสมบูรณ์ ณ สถานที่และในเวลาเดียวกัน
กับที่มีค่าเสนอตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๖๘ และ ๓๖๕

คำถาม การยื่นคำร้องขอถอนส่วนจะต้องยื่นคำร้องขอถอนเอาทรัพย์สินออกขาย
ทอดตลาดหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๒๔๔/๒๕๕๖ ผู้ร้องบรรยายคำร้องขอว่า ผู้ร้องเป็นเจ้าของ
ผู้รับจำนองที่ดินที่โจทก์นำยึดซึ่งจำเลยที่ ๑ และ ก. เจ้าของรวมนำมาจดทะเบียน
จำนองเป็นประกันหนี้กู้ยืมของ น. เมื่อ น. ไม่ชำระหนี้ ผู้ร้องบอกกล่าวบังคับจำนองแก่
จำเลยที่ ๑ และ ป. ทายาทโดยธรรมของ ก. แล้ว ขอให้คำสั่งให้เจ้าพนักงานบังคับ
คดีนำเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดมาชำระหนี้แก่ผู้ร้อง เนื้อหาตามคำร้องขอจึงเป็นเรื่อง
ที่ผู้ร้องขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีกันเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดทรัพย์สินที่เป็นของ
ก. ออกจากเงินที่จำเลยที่ ๑ ต้องชำระหนี้ตามคำพิพากษาให้แก่โจทก์ จึงเป็นกรณีที่
ผู้ร้องในฐานะเจ้าหนี้ผู้รับจำนองใช้สิทธิตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง
มาตรา ๒๘๗ เพื่อขอรับชำระหนี้จำนอง ซึ่งสิทธิของผู้ร้องเช่นว่านี้ ถือได้ว่าเป็นบุริมสิทธิ
อื่น ๆ ที่อาจร้องขอให้บังคับเหนือทรัพย์สินนั้นได้ตามมาตรา ๒๘๗ ไม่อยู่ในบังคับกำหนด
เวลาตามมาตรา ๒๘๙ วรรคสอง ที่ผู้ร้องจะต้องยื่นคำร้องขอถอนเอาทรัพย์สิน
จำนองนั้นออกขายทอดตลาด ผู้ร้องจึงมีสิทธิได้รับชำระหนี้จากเงินที่ได้จากการขาย
ทอดตลาดที่ดินซึ่งจำนองก่อนเจ้าหนี้รายอื่นรวมทั้งโจทก์ด้วย

คำถาม ผู้เสียหายที่แท้จริง (ผู้ตาย) ไม่ใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัย บิดามารดาของ
ผู้ตายจะมีอำนาจยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการและยื่นคำร้องขอให้
บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทน หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๓๖๗/๒๕๕๖ โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษตามประมวล
กฎหมายอาญา มาตรา ๒๙๐ จำเลยให้การปฏิเสธ

ระหว่างพิจารณา นาย ก. และนาง ว. บิดาและมารดาของผู้ตาย ยื่นคำร้อง
ขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ ศาลชั้นต้นอนุญาต และยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหม
ทดแทนเป็นค่าขาดไร้อุปการะ ค่าปลงศพและค่าใช้จ่ายในการจัดการศพผู้ตาย พร้อม
ดอกเบี้ย

ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า “คดีนี้ศาลชั้นต้นฟังข้อเท็จจริงว่า นาย ป. ผู้ตายเป็นฝ่ายก่อเหตุทำร้ายจำเลยก่อน การกระทำของจำเลยจึงเป็นการกระทำเพราะถูกผู้ตายข่มเหงอย่างร้ายแรงด้วยเหตุอันไม่เป็นธรรม เป็นการกระทำความผิดโดยบันดาลโทสะ และพิพากษาว่าจำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙๐ วรรคแรก ประกอบมาตรา ๗๒ โจทก์รวมทั้งสองไม่อุทธรณ์ในปัญหาที่ว่า การกระทำของจำเลยเป็นการกระทำความผิดโดยบันดาลโทสะหรือไม่ ข้อเท็จจริงจึงรับฟังเป็นยุติว่าผู้ตายเป็นผู้ก่อให้จำเลยกระทำความผิดดังนี้ ผู้ตายจึงไม่ใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัยสำหรับความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙๐ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒ (๔) โจทก์รวมทั้งสองซึ่งเป็นบิดาและมารดาของผู้ตาย ย่อมไม่มีอำนาจจัดการแทนผู้ตายได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๕ (๒) และไม่มีอำนาจเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๐ และยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๔/๑ กับไม่มีสิทธิอุทธรณ์และฎีกาว่าการกระทำของจำเลยเป็นความผิดฐานฆ่าผู้อื่น และขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ที่ศาลชั้นต้นอนุญาตให้นาย ก. และนาง ว. เข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการ และศาลล่างทั้งสองพิพากษาให้จำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่โจทก์รวมทั้งสองจึงไม่ชอบ ปัญหาดังกล่าวเป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย แม้ไม่มีคู่ความฝ่ายใดฎีกา ศาลฎีกาก็มีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๒๒๕”

พิพากษาแก้เป็นว่า ให้ยกคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ของนาย ก. และนาง ว. และคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนของนาย ก. และนาง ว. ยกฎีกาของโจทก์รวมทั้งสอง

คำถาม ลูกหนี้นำโฉนดที่ดินไปมอบให้แก่เจ้านี้ยึดถือไว้เพื่อประกันหนี้เงินกู้แล้วไปแจ้งแก่เจ้าพนักงานที่ดินว่าโฉนดที่ดินสูญหายไปเพื่อขอออกใบแทนโฉนดที่ดินแล้วจดทะเบียนโอนขายที่ดินให้แก่บุคคลอื่น ดังนี้ เจ้านี้ยจะเป็นผู้เสียหายในความผิดฐานแจ้งความเท็จตาม ป.อ. มาตรา ๑๓๗ หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาศาลฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๘๒๘/๒๕๕๖ โจทก์ฟ้องว่า จำเลยแจ้งข้อความอันเป็นเท็จแก่เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดนครปฐมว่าโฉนดที่ดินเลขที่ ๕๘๓๖๖ ต้นฉบับสูญหายไป

โดยไม่ทราบสาเหตุจึงขอใบแทนโฉนดที่ดินอันเป็นความเท็จ จำเลยทราบที่อยู่แล้วว่าความจริงจำเลยนำโฉนดที่ดินไปมอบให้แก่โจทก์ยึดถือไว้เพื่อประกันหนี้เงินกู้ที่จำเลยกู้เงินโจทก์และจำเลยยังไม่ได้ชำระหนี้คืน ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๓๗

ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "ข้อเท็จจริงที่มีได้โต้แย้งกันในชั้นฎีกาฟังเป็นยุติว่า จำเลยทำสัญญากู้ยืมเงินโจทก์โดยมอบโฉนดที่ดินให้แก่โจทก์ยึดถือไว้เป็นประกัน วันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๐ จำเลยแจ้งต่อเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดนครปฐมว่าโฉนดที่ดินสูญหายไปโดยไม่ทราบสาเหตุและมีความประสงค์ขอออกใบแทนโฉนดที่ดิน เจ้าพนักงานที่ดินดำเนินการออกใบแทนโฉนดที่ดินให้วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ จากนั้นวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๑ จำเลยจดทะเบียนโอนขายที่ดินให้แก่บุคคลอื่น

มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยในปัญหาข้อกฎหมายว่า โจทก์มิใช่ผู้เสียหายจึงไม่มีอำนาจฟ้องหรือไม่ เห็นว่านิติสัมพันธ์ระหว่างโจทก์กับจำเลยตามหนังสือสัญญากู้ยืมเงิน โจทก์มีฐานะเป็นเพียงเจ้าหนี้สามัญของจำเลย การที่จำเลยมอบโฉนดที่ดินให้แก่โจทก์เพื่อยึดถือไว้เป็นประกันการกู้ยืมเงิน แม้ทำให้โจทก์มีสิทธิในอันที่จะยึดโฉนดที่ดินไว้จนกว่าจะได้รับชำระหนี้จากจำเลยสิ้นเชิง แต่มิได้ก่อให้เกิดสิทธิแก่โจทก์ที่จะฟ้องบังคับเอาแก่ที่ดินหรือบังคับอย่างใด ๆ ต่อโฉนดที่ดินที่จำเลยวางเป็นประกันได้เลยไม่ว่าในทางใด โจทก์คงมีสิทธิฟ้องบังคับจำเลยได้ตามหนังสือสัญญากู้ยืมเงินอย่างเจ้าหนี้สามัญเท่านั้น ดังนี้ การที่จำเลยไปแจ้งแก่เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดนครปฐมว่าโฉนดที่ดินสูญหายไปเพื่อขอออกใบแทนโฉนดที่ดิน ไม่ว่าจะเป็นการแจ้งข้อความอันเป็นเท็จหรือไม่ ย่อมมิได้กระทบต่อสิทธิอย่างใด ๆ ของโจทก์ในอันที่จะบังคับชำระหนี้เอาแก่จำเลยตามหนังสือสัญญากู้ยืมเงิน สิทธิของโจทก์ในฐานะเจ้าหนี้สามัญมีอยู่อย่างไรคงมีอยู่เพียงนั้น มิได้ลดน้อยถอยลงไป ทั้งในการแจ้งแก่เจ้าพนักงานที่ดินโดยเฉพาะไม่เกี่ยวกับโจทก์ เพราะจำเลยมิได้กล่าวพาดพิงเจาะจงถึงโจทก์ในอันจะถือว่าทำให้โจทก์ได้รับความเสียหายจากการกระทำของจำเลย โจทก์มิใช่ผู้เสียหาย ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒ (๔) โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยในความผิดฐานแจ้งข้อความอันเป็นเท็จแก่เจ้าพนักงาน ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๓๗

นายประเสริฐ เสียงสุทธิวงศ์
บรรณาธิการ

เก็บรายช้อ เตรียมสอบเนติ ภาค ๒ @ลอร์สยาม ดอทคอม

<https://www.facebook.com/groups/lawsiam>